

KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA: ATOOPPINEN EKSEEMA

5.10.2016

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

Tähän kirjataan suositustyöryhmän **tavoitteet** toimintatapojen muutokselle. Kirjataan vähintään viisi asiaa, joissa kliinisen kokemuksen perusteella on epäsuhtaa suosituksen ja toiminnan välillä.

1. Potilasohjaukseen kuuluu aina tieto atooppisen ekseeman luonteesta

Atooppinen ekseema on krooninen, kutiseva, tulehduksellinen ihotauti, jolle tyypillisiä ovat vaikeasti ennustettavat pahenemisvaiheet. Atooppinen ekseema ei ole allergiaa. Osalla alle vuoden ikäisistä keskivaikeaa tai vaikeaa atooppista ekseemaa sairastavista lapsista taustalla voi olla ruoka-allergia ja allergiaselvitykset ovat aiheellisia

2. Terveystieteiden ammattilaiset tunnistavat, miten atooppinen ekseema vaikuttaa potilaan elämään ja elämänlaatuun

Atooppinen ekseema heikentää elämänlaatua. Merkittävimpiä elämänlaatua heikentäviä seikkoja ovat kutina, raapiminen, ihon arkuus ja unihäiriöt

3. Atooppista ekseemaa hoitavat terveystieteiden ammattilaiset ohjaavat ja sitouttavat potilaan ja perheen omahoitoon: säännöllinen perusrasvaus 1-2 kertaa päivässä ja jaksottainen paikallishoito kortikosteroideilla lääkärin ohjeiden mukaan. Lisäksi omahoitoon kuuluvat ihon pesu vedellä ja tarvittaessa saippualla päivittäin ja pahentavien tekijöiden välttäminen.

Perusvoiteiden säännöllinen käyttö ja ihoa ärsyttävien tekijöiden välttäminen ovat omahoidon kulmakivi. Ihottuman tehokas paikallishoito lievittää parhaiten atooppisen ekseeman kutinaa. Perusvoiteet ilmeisesti vähentävät atooppisen ekseeman oireita ja ilmeisesti ne myös parantavat ihon suojaominaisuuksia (B). Paikalliset kortikosteroidit ovat atooppisen ekseeman tärkeimmät lääkkeet. Keskivahvaa tai vahvaa kortikosteroidia käytetään kerran päivässä 1-2 viikon kuureina. Hoidossa pidetään vähintään hoitajakson pituisia taukoja. Kuurin jälkeinen ylläpitohoito paikallisella vahvalla kortikosteroidilla (vartalo ja raajat) kaksi kertaa viikossa näyttää estävän atooppisen ekseeman relapsia (B) ilman ei-toivottua ihon ohenemaa.

4. Terveystieteiden ammattilaiset käyttävät omahoidon tukena suosituksen potilasohjeita, ohjetta vanhemmille ja ohjausvideoita.

Potilasohjauksella pyritään parantamaan sairauden psyykkistä hallintaa ja voidaan parantaa atooppisen ekseeman hoidon onnistumista (A). Vanhempien hyvä ohjaus atooppisen ekseeman syihin, hoitojen tehon ja sivuvaikutusten läpikäyminen, hoidon ohjaus ja ennusteen arvioiminen ovat hoidon onnistumisen kannalta oleellisen tärkeitä. Suosituksesta löytyvät seuraavat ohjeet:

Atooppisen ihottuman ohjattu omahoito aikuisilla
Atooppisen ihottuman ohjattu omahoito lapsilla
Ohje vanhemmille atooppisesta ekseemasta

Videot aikuisille Atooppisen ekseeman rasvausohjaus ja lapsille Atooppinen ekseema ja rasvausohjaus sekä Lapsen atooppisen ihon rasvaus

5. Jos omahoidolla ja paikalliskortikosteroidilla ei saada riittävää vastetta aikuisilla ja yli 2-vuotiailla lapsilla käytetään takrolimuusivoidetta (keskivaikea tai vaikea) tai pimekrolimuusiemulsiovoidetta (lievä tai keskivaikea)

Aikuisilla 0,1-prosenttinen takrolimuusivoide ja yli 2-vuotiailla lapsilla 0,03- ja 0,1-prosenttinen takrolimuusivoide ovat teholtaan voidepohjaa parempia ja vastaavat keskivahvaa kortikosteroidivoidetta atooppisen ekseeman hoidossa (A). 0,1-prosenttinen takrolimuusivoide vaikuttaa 1-prosenttista pimekrolimuusiemulsiovoidetta tehokkaammalta aikuisten atooppisen ekseeman hoidossa (B).

Pimekrolimuusiemulsiovoide on perusvoidetta tehokkaampi aikuisten ja yli 2-vuotiaiden lasten lievän ja keskivaikean atooppisen ekseeman hoidossa (A).

Voitelua takrolimuusivoiteella 2–3 kertaa viikossa voidaan käyttää myös ekseeman pahenemisvaiheiden estoon (A).

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kirjataan suosituksen materiaalit, jotka esitetään nettisivuilla oikeassa palstassa kohdassa ”Opi ja ota käyttöön”. Linkki voidaan tehdä esimerkiksi kaavioihin, taulukoihin, kuviin ja erilaisiin lisämateriaaleihin, kuten potilasohjeet, kaavakkeet, videot.

- Lisätietoa: Atooppisen ihottuman ohjattu omahoito aikuisilla
- Lisätietoa: Atooppisen ihottuman ohjattu omahoito lapsilla
- Lisätietoa: Ohje vanhemmille atooppisesta ekseemasta
- Lisätietoa: Potilasohje kostean kääreen käytöstä atooppisen ekseeman hoidossa
- Lisätietoa: Patientinformation om fuktigt omslag vid vård av atopiskt exem
- Lisätietoa: Mitä kortikosteroidia millekin alueelle atooppisessa ekseemassa
- Lisätietoa: Atooppinen ekseema: vaikutus eri elämänalueisiin

ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kuvataan toteutettavat materiaalit, kuten luentomateriaali, mittarit, julisteet, videot, verkkokurssi

- Aikuispotilaat (videot)
 - Atooppisen ekseeman paikallishoito aikuisella <https://vimeo.com/155965767>
 - Yleistä atooppisesta ekseemasta <https://vimeo.com/159941027>
 - Atooppisen ekseeman rasvausohjaus <https://vimeo.com/159940973>
 - Atooppisen ekseeman peittohoito <https://vimeo.com/159940906>
- Lapsipotilaat (videot)
 - Atooppisen ekseeman paikallishoito <https://vimeo.com/155101605>
 - Atooppinen ekseema ja rasvausohjaus (video erityisesti hoitajille) <https://vimeo.com/155101361>
 - Lapsen atooppisen ihon rasvaus (video lapsen vanhemmille) <https://vimeo.com/155099595>
 - Yleistä lapsen atooppisesta ekseemasta (video lapsen vanhemmille) <https://vimeo.com/159941329>

Suomalainen Lääkäri-seura Duodecim
Käypä hoito -toimitus

- o Atooppisen ekseeman rasvausohjaus <https://vimeo.com/155366001>
- o Atooppisen ekseeman peittohoito (kääreet) <https://vimeo.com/155365926>
- o Kalsineuriinin estäjät atooppisen ekseeman paikallishoidossa <https://vimeo.com/155365874>

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Tähän kirjataan suunnitellut tiedottamiskanavat (tiedotustilaisuus, tiedote, päivitysuutinen, KH-uutiskirje, some).

- Päivitysuutinen julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin kotisivuilla sekä Terveysportissa
- Tiedote kohdennetusti terveydenhuollon ammattilehdille
- Tiivistelmän uudelleenjulkaisu Neuvola-lehdessä
- Some: erityisesti videot ja potilasohjeet (Facebook, Twitter)

KOULUTUKSET

Tähän kirjataan tiedossa olevat suunnitellut koulutukset (Otsikko, paikka, aika).

- Helsingin Lääkäripäivät 2017: Kutina haltuun – Atooppinen ekseema Käypä hoito -suositus